

РОЗВИТОК НАУКОВО- ТЕОРЕТИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

Носенко О.

Запорізький національний університет, м. Запоріжжя

У вітчизняній науці щодо розвитку суспільного виробництва тривалий час використовувався термін «науково-технічний прогрес». Світова практика для позначення якісних змін у виробництві використовує термін «інновація» або «нововведення». Слід зазначити, що у науковій літературі немає однозначного визначення поняття «інновація». Якщо прийняти те, що слово «інновація» є похідним від латинського «*povo*», що означає змінювати, оновлювати, то під інновацією слід розуміти процес змін, оновлення [1, с. 9]. Наприклад, угорський економіст Б. Санто визначив інновацію, як «такий суспільно-технічно-економічний процес, який через практичне використання ідей та винаходів приводить до створення кращих, за своїми властивостями виробів, технологій та у випадку, якщо вони орієнтуються на економічну вигоду, на прибуток; їх поява на ринку може приносити додатковий успіх» [2, с. 83]. Однак більш поширеним є погляд, згідно з яким за основу беруть переклад поняття «нововведення» як *innovation*, тобто «введена новація». Отже, цим терміном називають об'єкти впровадження.

Австрійський вчений Й.Шумпетер визначив інновації як нові комбінації змін у розвитку виробництва і ринку [3, с. 320-322]. У праці «Теорія економічного розвитку» (1911 р.) він виділив п'ять типів нових комбінацій змін або інновацій [1, с. 159]: виробництво нового продукту чи відомого продукту в новій якості; впровадження нового методу виробництва; освоєння нового ринку збуту; залучення для виробничого процесу нових джерел сировини; проведення реорганізації (уведення нових організаційних форм).

Слід зазначити, що з розглянутих позицій інновація виступає не як результат наукової діяльності, а як результат, що знайшов певне застосування в суспільному виробництві. Аналіз економічної літератури свідчить, що, виходячи із цілей і специфіки досліджуваного об'єкта, існує, як мінімум, два підходи до визначення сутності інновації. В одному випадку інновація – це результат творчого процесу у вигляді нової продукції (техніки), технології, методу тощо, в іншому – процес введення нових виробів, елементів, підходів, принципів замість існуючих.

Багато дослідників вважають, що інновації варто розглядати як процес зміни стану об'єкта (системи). Зокрема, чеський вчений Ф. Валента визначає поняття «інновація» як «зміни в первісній структурі виробничого організму, тобто як перехід його внутрішньої структури до нового стану».

Література:

1. Йохна, М. А. Економіка і організація інноваційної діяльності : навч. посіб. / М. А. Йохна, В. В. Стадник. – К. : Академія, 2005. – 400 с.
2. Санто, Б. Инновация как средство экономического развития / Б. Санто ; общая ред. И вступ. Ст. Сазанова Б. В.; пер. с венг. – М. : Прогресс, 1990. – 296 с.